

denen for 2. og 3. samling af det forberedende udvalg skal omfatte spørgsmålet om sammenhængen imellem de økonomiske og sociale aspekter af miljøproblematikken med særlig henblik på udviklingslandenes interesser.

Hr. Bengtsson understregede i sit indlæg, at konferencen burde være handlingsorienteret. Han nævnte, at de industrialiserede lande i deres industrialiseringsproces havde ignoreret de miljømæssige konsekvenser af deres handlinger. Miljøkonferencen ville give udviklingslandene mulighed for at lære af industrilandenes fejl. Hr. Bengtsson fremhævede, at konferencen ikke burde ses som en isoleret begivenhed men som et led i en fortsat kamp for at forbedre de menneskelige omgivelser.

I det danske indlæg (bilag 17) nævntes det, at man fra dansk side nærrede forventninger om, at Stockholm-konferencen ville blive en milepæl i det internationale samarbejde om at løse miljøproblemerne, og at FN givet ville spille en afgørende rolle i det fremtidige samarbejde på globalt plan. Endvidere påpegedes nødvendigheden af, at udviklingslandene inddrages i det internationale samarbejde, ikke alene fordi mange af miljøproblemerne, som f. eks. havforurening ifølge deres væsen er globale, men også for at give udviklingslandene mulighed for at undgå at gentage industrilandenes fejltagelser.

Island fremhævede den betydning, man tillagde, at dagsordenen for konferencen kom til at omfatte spørgsmålet om forebyggelse af havforurening.

Der var almindelig enighed blandt udvalgets medlemmer om miljøproblemernes stadig stigende betydning. Det afsløredes dog, at mange udviklingslande særligt de afrikanske lande fortsat var ret uengagerede i miljøproblemerne. Blandt udviklingslandene syntes interessen for konferencen og dens sigte størst hos de asiatiske lande især Indien, Iran, Pakistan og Singapore samt Cypern. Flere udviklingslande understregede deres primære behov for økonomisk udvikling. En del af disse lande fremhævede, at en øget hensyntagen til miljøfaktorerne i deres udvikling ville udløse et behov for tilførsel af yderligere finansielle ressourcer og appellerede til industrilandene om finansiell støtte til dette formål. Denne tanke kom

klarest til udtryk i et indlæg af Brasilien, der i det forløbne år i forskellige FN-organer gentagne gange har udtrykt skepsis overfor konferencen. Brasilien mente i øvrigt, at det på indeværende tidspunkt ville være overordentlig vanskeligt at formulere en international politik på miljøområdet, idet gennemførelsen af forholdsregler på verdensomspændende grundlag ville indebære uantagelige begrænsninger i udviklingslandenes muligheder for økonomisk udvikling.

Flere østlande udtalte, at miljøproblemerne i vid udstrækning var en følge af den kapitalistiske samfundsform og derfor burde ses i en politisk sammenhæng.

Spørgsmålet om konferencens tilrettelæggelse, formuleringen af en dagsorden og de mulige resultater af konferencen blev ikke genstand for særlig debat.

D.

Inden afstemningen trak Tjekkoslovakiet sig tilbage som medforlagsstiller og forlangte afstemning om et forslag om at udelade et afsnit i en præambuler paragraf, hvori det hedder, at menneskets overlevelse på jorden vil forudsætte en opretholdelse af den økologiske balance. Forslaget blev tilbagevist med 10 stemmer for (østlandene), 49 imod (herunder de nordiske lande) og 26 afståelser. Begrundelsen for østlandenes holdning var, at menneskets overlevelse ikke alene afhang af den økologiske balance, og at formuleringen derfor var uvidenskabelig.

Umiddelbart før afstemningen om resolutionsforslaget fremlagde Chile med Brasilien, Ceylon, Nigeria og Sudan som medforlagsstillere et ændringsforslag, hvorefter det forberedende udvalg anmodes om at overveje mulighederne for ekstra kapitaloverførsler til udviklingslande til finansiering af deres bestræbelser på miljøområdet. Ikke blot industrilandene men også en del udviklingslande appellerede til Chile om at trække forslaget tilbage blandt andet under henvisning til det utilstedelige i at sætte et forslag med så substantielt indhold til afstemning uden varsel. Forslagsstillerne fastholdt imidlertid forslaget, der blev vedtaget med 28 stemmer for (de latinamerikanske lande bortset fra Argentina samt enkelte andre udviklingslande), 22 imod (samtlige vestlande og enkelte udviklingslande), medens 34 afstod (udviklingslande og østlandene).